

Suomi on hyvin rakennettu yrittäjyysmaa – mutta Baltia on yrittäjämyönteisempi

24.8.2026

Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimuksen (Björk ym., 2026) asiantuntija-arviot osoittavat, että Suomi sijoittuu yrittäjyyden rakenteellisissa edellytyksissä edelleen vahvasti sekä Pohjoismaiden että Baltian maiden vertailussa. Samalla tulokset paljastavat kuitenkin kiinnostavan ristiriidan: vaikka Suomi pärjää hyvin infrastruktuurissa, koulutuksessa ja institutionaalisissa rakenteissa, yrittäjyyden kulttuurinen ilmapiiri ja markkinoiden dynamiikka näyttävät vahvemmilta erityisesti Baltiassa.

Vertailu Ruotsiin, Norjaan, Viroon, Latviaan ja Liettuaan osoittaa, että yrittäjyysekosysteemit rakentuvat eri maissa hyvin erilaisista vahvuuksista. Suomi näyttäytyy vakaana ja hyvin organisoituna yrittäjyysympäristönä, mutta samalla vähemmän yrittäjyysmyönteisenä ja dynaamisena kuin monet verrokkimaat.

Suomi johtaa infrastruktuurissa ja koulutuksessa

Pohjoismaiden vertailussa Suomi sai korkeimmat arviot useimmissa yrittäjyyden toimintaympäristöä kuvaavissa tekijöissä. Erityisen vahvoja olivat fyysinen infrastruktuuri (8,52), ammatillinen ja kaupallinen infrastruktuuri (6,86) sekä yrittäjyyskoulutus korkea-asteella ja ammatillisessa koulutuksessa (5,99) (asteikko 0-10). Myös tutkimus- ja kehittämistiedon siirtyminen yritysten käyttöön arvioitiin Suomessa vahvemmaksi kuin Ruotsissa tai Norjassa.

Tulokset viittaavat siihen, että Suomessa yrittäjyyden institutionaaliset perusedellytykset ovat erittäin vahvat. Yritystoimintaa tukevat rakenteet, koulutusjärjestelmä ja infrastruktuuri toimivat kansainvälisesti vertaillen hyvin.

Sama havainto näkyy myös Baltian vertailussa. Suomen fyysinen infrastruktuuri arvioitiin selvästi vahvemmaksi kuin Virossa tai Latviassa ja hieman vahvemmaksi kuin Liettuassa. Lisäksi Suomi sijoittui korkealle yrittäjyyskoulutuksessa sekä tutkimus- ja kehittämistiedon hyödyntämisessä yrityksissä.

Baltian maat näyttäytyvät yrittäjämyönteisempinä

Vaikka Suomi menestyy rakenteellisissa tekijöissä, Baltian maat näyttäytyvät monilla mittareilla yrittäjyysmyönteisempinä ja markkinoiltaan dynaamisempina. Erityisesti Liettua sai erittäin vahvoja arvioita yrittäjyyden rahoituksesta, politiikkatuesta ja markkinoiden toimivuudesta.

Liettua arvioitiin Suomea vahvemmaksi sekä rahoituksen riittävyydessä että rahoituksen saatavuudessa. Lisäksi yrittäjyyden politiikkatuki ja hallinnollinen toimintaympäristö saivat Liettuassa selvästi Suomea paremmat arviot. Myös markkinadynamiikka arvioitiin Baltiassa Suomea vahvemmaksi.

Erityisen kiinnostava ero liittyy yrittäjyyskulttuuriin ja sosiaaliseen ilmapiiriin. Suomessa yrittäjyyden kulttuurinen ja sosiaalinen tuki sai varsin matalan arvion 4,65 asteikolla 0–10. Sen sijaan Liettua sai arvion 6,88 ja Viro poikkeuksellisen korkean arvion 7,30.

Tulos on Suomelle merkittävä myös siksi, että yrittäjyyskulttuuri jäi yhdeksi harvoista yrittäjyyden puitetekijöistä, joiden arvio jäi alle riittävänä pidetyn tason. Käytännössä tämä tarkoittaa, että asiantuntijat eivät näe suomalaisen yhteiskunnan tukevan tai kannustavan yrittäjyyttä erityisen vahvasti kulttuurisella ja sosiaalisella tasolla.

Havainto tukee myös väestötason GEM-tuloksia, joiden mukaan yrittäjyys ei Suomessa näyttäydy yhtä houkuttelevana tai arvostettuna uravaihtoehtona kuin monissa muissa maissa. Vaikka yrittäjyyden rakenteelliset edellytykset ovat Suomessa vahvat, kulttuurinen ilmapiiri näyttää edelleen melko varovaiselta toisin kuin Baltian maissa.

Ruotsi erottuu markkinadynamiikassa

Pohjoismaiden vertailussa Ruotsi näyttäytyy Suomea markkinalähtöisempänä ja dynaamisempana yrittäjyysympäristönä. Ruotsi sai Suomea korkeammat arviot erityisesti markkinadynamiikassa, mikä viittaa joustavampaan ja nopeammin muuttuvaan liiketoimintaympäristöön.

Samalla Ruotsi jäi kuitenkin Suomen taakse monissa institutionaalisissa tekijöissä, kuten yrittäjyyskoulutuksessa, infrastruktuurissa ja tutkimustiedon siirtymisessä yritysten käyttöön.

Norjan tulokset olivat monilla osa-alueilla Pohjoismaiden heikoimmat. Erityisesti rahoituksen saatavuus ja

politiikkaympäristö arvioitiin Norjassa selvästi Suomea heikommaksi.

Kestävä kehitys on Suomessa vahvasti osa yrittäjyyttä

Yksi Suomen vahvimmista tuloksista liittyy kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen. Suomalaiset asiantuntijat arvioivat ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja kestävän liiketoiminnan olevan vahvasti osa uusien ja kasvavien yritysten toimintaa.

Suomi sai Pohjoismaiden korkeimmat arviot ympäristövastuun priorisoinnista (7,37), kestävän kehityksen huomioimisesta yritystoiminnassa (7,47) sekä yrittäjyyden sosiaalisesta vastuusta (6,88). Samankaltainen tulos näkyi myös Baltian vertailussa, jossa Suomi sijoittui useimmilla kestävän yrittäjyyden mittareilla korkeimmalle.

Tulokset viittaavat siihen, että Suomessa taloudellinen menestyminen ja vastuullisuus eivät näyttäydy yrittäjyydessä vastakkaisina tavoitteina. Sen sijaan ne nähdään aiempaa vahvemmin toisiaan tukevina tekijöinä.

Tekoälyssä Baltia kiri Suomen rinnalle

Tekoälyä koskevat tulokset tuovat vertailuun uuden kiinnostavan näkökulman. Suomessa asiantuntijat arvioivat tekoälykoulutuksen ja osaamisen saatavuuden korkealle, mutta Baltian maat näyttävät etenevän nopeasti tekoälyn käytännön hyödyntämisessä yritystoiminnassa.

Erityisesti Latvia ja Liettua saivat Suomea korkeammat arviot siinä, kuinka vahvasti tekoälyn käyttöönoton nähdään tukevan yritysten liiketoiminnan kehittämistä. Latvia sai tässä vertailussa erittäin korkean arvion 8,0, kun Suomen arvo oli 6,9.

Myös työntekijöiden tekoälyosaaminen arvioitiin Liettuassa ja Latviassa Suomea korkeammalle tasolle. Lisäksi julkisten instituutioiden tuki tekoälyn käyttöönotolle arvioitiin Baltiassa selvästi Suomea vahvemmaksi.

Samalla on kuitenkin hyvä huomata, että yrittäjien omat arviot tekoälyn merkityksestä ovat Suomessa selvästi asiantuntija-arvioita varovaisempia. GEM-tulokset osoittivat, että monet yrittäjät hyödyntävät tekoälyä edelleen melko rajallisesti ja kokevat käyttöönotossa osaamiseen ja resursseihin liittyviä haasteita.

Hyvät rakenteet eivät yksin riitä

Vertailu Pohjoismaihin ja Baltiaan nostaa esiin tärkeän johtopäätöksen: toimiva infrastruktuuri, hyvä koulutus ja vakaat instituutiot eivät yksin riitä luomaan vahvaa yrittäjyyskulttuuria.

Suomen vahvuudet liittyvät erityisesti vakauteen, osaamiseen ja hyvin rakennettuihin tukirakenteisiin. Baltian maiden vahvuudet näyttävät puolestaan liittyvän yrittäjyysmyönteisempään ilmapiiriin, markkinoiden

dynamiikkaan ja yrittäjyyden vahvempaan yhteiskunnalliseen hyväksyntään.

Tulokset viittaavat siihen, että Suomen yrittäjyyshaaste ei ole ensisijaisesti rakenteellinen. Pikemminkin kyse näyttää olevan siitä, kuinka yrittäjyys nähdään kulttuurisesti, kuinka houkuttelevana se koetaan ja kuinka dynaamisena liiketoimintaympäristö näyttäytyy yrittäjien näkökulmasta.

Tämä artikkeli kuuluu Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimusta käsittelevään artikkelisarjaan. GEM-tutkimusta toteuttavat Suomessa Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu osana kansainvälistä Global Entrepreneurship Monitor -tutkimuskonsortiota. Suomen tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Yrittäjät, Keskitien säätiö, Säästöpankki Optia ja Töysän Säästöpankkisäätiö.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

Suomi on ehkä onnellisin maa, mutta ei yritteliäinHyvät rakenteet eivät yksin tee yrittäjyyskulttuuriaSukupuolten välinen yrittäjyyskuilu hidastaa Suomen uudistumistaNuoret näkevät yrittäjyydessä enemmän mahdollisuuksia kuin muu SuomiAsiantuntijat uskovat tekoälyyn enemmän kuin yrittäjät sitä hyödyntävätKasvuyrityksiä tuetaan, mutta uusien yrittäjien rahoituksessa ongelmiaKestävyys on suomalaisen yrittäjyyden vahvuus, mutta ei vielä kasvun moottoriYrittäjyys ei aina ala mahdollisuudesta**Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa ja Elina Varamäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Pauliina Björk, Martti Saarela, Nafisa Yeasmin, Robert van der Have, Ossi Kotavaara ja Matti Muhos
Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report* (Publications of the University of Oulu Kerttu Saalasti Institute, 4/2026). University of Oulu Kerttu Saalasti Institute. https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418